

Laste seksuaalse väärkohtlemise vastasel päeval pööratakse tähelepanu väärkohtlemise ennetamisele spordis

16.11.2018 Pühapäeval, 18. novembril, on laste seksuaalse väärkohtlemise vastane päev. Selle valguses kutsub justiitsministeerium ühes paljude koostööpartneriga üles spordiorganisatsioonid ja treenereid pöörama tähelepanu laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamisele spordis.

Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna nõuniku Brit Tammiste sõnul on sarnaselt igale eluvaldkonnale ka spordis omad ohud, millega võivad väärkohtlemise ohvriteks sattuda just lapsed. „Seksuaalne väärkohtlemine on väga varjatud – see puudutab ligi kolmandikku lastest, mistap on ilmne, et väärkohtlemist tuleb ette ka trennis. Spordis on riskiteguriteks näiteks füüsiline kontakt, autoritaarsed liidrid, jagatud riietus- ja duširuumid jmt. Armastus enda spordiala vastu, senised saavutused ning soov mitte näida haavatavana, võivad takistada toimumust teistele rääkimist,“ märkis Tammiste.

Väärkohtlemine võib aset leida laste endi vahel ja väärkohtlejaks võib olla ka treener. Ühtlasi võib noor olla seksuaalse väärkohtlemise ohvriks langenud kodus, mõne lähedase sõbra või ka vööra poolt. Igal juhul on lapse lähedaste inimeste võimalus seda märgata ning kohustus sekkuda ja abi otsida.

Sotsiaalkindlustusameti lastemajateenuse juhi Anna Frank-Vironi sõnul on oluline ka oskus, kuidas meie, täiskasvanud ja lapsevanemad, selliste probleemide korral reageerime. „Kui laps teile oma loo avaldab, pole kindlasti hea talle näidata enda kohkumist või viha. Samuti ei tohi lapse pöördumise suhtes ükskõikseks jääda – lapseni peab jõudma kindel signaal: väärkohtlemist me ei aktsepteeri! Seksuaalne väärkohtlemine on trauma, mida iga ohver ja tema lähedased elavad läbi omal viisil ning abi ja teraapiat võib oma igapäevaeluga hakkama saamine raske olla,“ ütles Frank-Viron ning lisas, et meie kõigi kohus on abivajavat last märgata, et haiget saanud laps oleks hästi ja turvaliselt hoitud.

Ühispöördumises tuletatakse meelde, et spordiklubidel ja -liitudel ning huviringidel on kohustus kindlaks teha, kas töötaja sobib ametisse. Lastega töötamise piirang peab tagama, et lastega kokku puutuvatele kutsealadele ei pääseks töötama inimesed, keda on karistatud või kes on määratud sundravile inimkaubanduse, seksuaalse enesemääramise vastaste kuritegude või prostitutsiooni ja lapspornograafia seotud kuritegude eest. Nende süütegude puhul on lastega töötamise piirang eluaegne, olgu siis karistus kehtiv või kustunud. Muude vägivaldasüütegude ja mitme teise kuriteo puhul kehtib piirang karistuse kehtivuse jooksul. Lastega töötamise piirangu juhendmaterjal on kättesaadav [eesti](#) [1] ja [vene](#) [2] keeles.

Kui tekib kahtlus, et laps võib abi vajada, tasub helistada lasteabi telefonile 116 111. Lisainfo: www.lasteabi.ee [3].

Pöörduda saab ka [lastemaja](#) [4] poole. Lastemaja poole saab pöörduda nii tavakodanik kui ka spetsialist, kellele teeb [muret lapse seksuaalne käitumine](#) [5]. Teenusele saab pöörduda lapsevanem või laps ise.

Spordiklubide poole pöördusid justiitsministeerium, politsei- ja piirivalveamet, sotsiaalministeerium, kultuuriministeerium, riigiprokuratuur, õiguskantsleri kantselei, sotsiaalkindlustusamet, lastekaitse liit, Eesti olümpiakomitee, Eesti sotsiaaltöö üliõpilaste selts, SA Kiusamisvaba Kool, tervise arengu instituut, noorte spordiprogramm SPIN ja Just Film.

Laste seksuaalse väärkohtlemise vastast päeva tähistatakse neljandat korda. Tänavu keskendutakse väärkohtlemise ennetamisele spordis, et julgustada nii lapsi kui täiskasvanuid sellest rohkem rääkima ning spordiorganisatsioonid väärkohtlemise vastu seisma.

Meelespea: mida lapsele öelda ja kuidas teda aidata, kui arvad, et ta võiks vajada abi?

- Kõige olulisem on hetk, kui laps proovib rääkida, et temaga on midagi juhtunud. Seega, kui laps väärkohtlemisest räägib, on oluline teda kuulata.
- Kui näed, et lapsel on mure, julgusta teda rääkima juhtunust oma sõnadega, aga ära hakka küsitlema.
- Kuula last tähelepanelikult. Tunnusta teda loo rääkimise eest.
- Ütle lapsele, et ta pole juhtunud süüdi.
- Usu last. Sageli võib lapse väärkohtleja olla talle tuttav inimene, pereliige, naaber või sõber. Laps ei pruugi alati aru saada, et ta oli ahistamise või väärkohtlemise ohver.
- Lastele tuleb teada anda, et sõbra väärkohtlemisest rääkimine ei too talle kaasa kiusu ega sildistamist (nt kõrvalejäämine võistlustelt, suhtumise muutus treenerite poolt jms).
- Kui laps on rääkinud, tuleb teda aidata.
- Kui tegutsed, selgita lapsele niipalju kui saad ja oskad, mis edasi juhtub.

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/laste-seksuaalse-vaarkohtlemise-vastasel-paeval-pooratakse-tahelep-anu-vaarkohtlemise>

Lingid:

[1] https://www.just.ee/sites/www.just.ee/files/lastega_tootamise_piirang_5.11.2018.pdf

[2] https://www.just.ee/sites/www.just.ee/files/lastega_tootamise_piirang_rus_5.07.2016.pdf

[3] <http://www.lasteabi.ee>

[4] <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/lapsed-pered/lastekaitse/lastemaja>

[5] <http://www.kriminaalpoliitika.ee/et/murebaromeeter>